

İ K İ A Y L I K M E S L E K İ D E R G İ

KASIM - ARALIK 2019 / November - December 2019 / YIL 29 - YEAR 29

Sahibi İSMMMOMALI Adına - Owner on behalf of the İSMMMOMALI ● YÜCEL AKDEMİR

Genel Yayın Yönetmeni - Editor ● HALİM BURSALI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü - Editorial Assistant ● SENEM DURSUN ONARAN

DANIŞMA KURULU

Advisory Board

Prof. Dr. Rüstem HACİRÜSTEMOĞLU (Galatasaray Üniversitesi)

Prof. Dr. S. Ateş OKTAR (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Cemal İBİŞ (Işık Üniversitesi)

Prof. Dr. Serdar ÖZKAN (İzmir Ekonomi Üniversitesi)

Prof. Dr. Volkan DEMİR (Galatasaray Üniversitesi)

Doç. Dr. İsmail Ufuk MISIRLIOĞLU (University of the West of England, UK)

YAYIN KURULU

Publication Board

Halim BURSALI (Genel Yayın Yönetmeni)

Senem DURSUN ONARAN (Sorumlu Yazı İşleri Müdürü)

Tayyar GÜLER (Üye)

Gülser ERTEKİN (Üye)

Hasgül BAL (Üye)

Erdal AYDIN (Üye)

ISSN: 1303-5444
E-ISSN: 2667-6737

Net 4000 adet basılmıştır.

Dergi Adı: Mali Çözüm®

Dergimiz Proquest ABI/INFORM Global, EBSCO Business Source Complete ve ULAKBİM Sosyal Bilimler Veritabanları tarafından taranmaktadır.

İmtiyaz Sahibinin Adı, Soyadı ve Adresi: Yücel AKDEMİR

Kurtuluş Caddesi No: 114 A Blok Kat:7 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Genel Yayın Yönetmeni: Halim BURSALI

Kurtuluş Caddesi No: 114 A Blok Kat:5 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Yazı İçerik-Teknik Sorumlusu: İlkim MENGÜLEREK

Kurtuluş Caddesi No: 114 B Blok Kat:5 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Grafik Tasarım ve Dizgi: Alican SEZER

Kurtuluş Caddesi No: 114 A Blok Kat:6 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Yönetim Yeri Adresi: Kurtuluş Caddesi No: 114 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Basımı Yapanın Adı, Soyadı ve Adresi: Bizim Matbaa

4. Levent Oto Sanayii Sitesi Yeşilce Mah. Aytekin Sok. No:38 Seyrantepe 34417 İstanbul
Tel: 212 280 38 50 Faks : 212 280 38 60 info@bizimmatbaa.com.tr

Yayın Türü: Yerel-Süreli, 2 aylık

Dergimiz HAKEMLİ DERGİ olma özelliği taşımaktadır.

Dergimize gönderilen yazılar, hakem değerlendirmesine tabi tutulduğundan yayımda gecikmeler olabilmektedir.

Dergimizde yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.

Mali Çözüm (Financial Analyze) is bimonthly journal of Chamber of Certified Public

Accountants of İstanbul. It is a peer-reviewed Journal publishing referred articles, opinion papers, letters, reviews, news, questions and answers, law decisions on accounting.

Yönetim Merkezi ve Yazışma Adresi:

İSMMMO

Kurtuluş Caddesi No: 114 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Telefon: (0212) 315 84 00 pbx Faks: (0212) 343 47 80

E-mail: ismmmo@ismmmo.org.tr

www.istanbulsmmmodasi.org.tr

MALİ

ÇÖZÜM®

İ K İ A Y L I K M E S L E K İ D E R G İ

HAKEM KURULU (Alfabetik Sıraya Göre)
Editorial Advisory Board (Alphabetical orders)

Prof. Dr. Nalan AKDOĞAN (Başkent Üniversitesi)
Prof. Dr. Tamer AKSOY (İbn Haldun Üniversitesi)
Doç. Dr. Halil İbrahim ALPASLAN (Marmara Üni.)
Prof. Dr. Erdiñç ALTAY (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Dursun ARIKBOĞA (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Doğan ARGUN (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Oğuzhan BAHADIR (Galatasaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Refika BAKOĞLU (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Nejat BOZKURT (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Emre BURÇKİN (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Nurşen CANIKLIOĞLU (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Nuran CÖMERT (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Volkan DEMİR (Galatasaray Üniversitesi)
Dr. A. Bumin DOĞRUSÖZ (Marmara Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ali DURAL (Galatasaray Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Banu DURUKAN (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Hasan EKEN (Kırklareli Üniversitesi)
Prof. Dr. Melih ERDOĞAN (Anadolu Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Diğdem GÖÇ (Marmara Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ender GÜLVER (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Recep GÜNEŞ (İnönü Üniversitesi)
Prof. Dr. Oktay GÜVEMLİ (E.Öğretim Üyesi)
Prof. Dr. Rüstem HACİRÜSTEMOĞLU (Galatasaray Üm.)
Prof. Dr. Cemal İBİŞ (Işık Üniversitesi)
Prof. Dr. Seval KARDEŞ SELİMOĞLU (AnadoluÜm.)
Dr. Ahmet KAVAK (Yeminli Mali Müşavir)
Prof. Dr. Lerzan KAVUT (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Duygu ANIL KESKİN (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Yüksel KOÇ YALKIN (E.Öğretim Üyesi)

Dr. Resul KURT (Sosyal Güvenlik Uzmanı)
Prof. Dr. Ömer LALİK (İst.Ticaret Üniversitesi)
Prof. Dr. Haluk LEVENT (Kemerburgaz Üniversitesi)
Mehmet MAÇ (Yeminli Mali Müşavir)
Doç. Dr. İsmail Ufuk MISIRLIOĞLU (UWE Bristol Üniversitesi)
Prof. Dr. Fatma Naciye Can MUĞAN (İzmir Ekonomi Üniversitesi)
Prof. Dr. S. Ateş OKTAR (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Serdar ÖZKAN (İzmir Ekonomi Üniversitesi)
Prof. Dr. Korkut ÖZKORKUT (Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. Fatma PAMUKÇU (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Recep PEKDEMİR (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Kerem SARLIOĞLU (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. A.R.Zafer SAYAR (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)
Dr. Veysi SEVİĞ
Prof. Dr. Barış SİPAHİ (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Fevzi SÜRMEİLİ (Anadolu Üniversitesi)
Prof. Dr. Mütinir ŞAKRAK (E.Öğretim Üyesi)
Prof. Dr. Oktay TAŞ (İstanbul Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Tuğrul TÜFEKÇİOĞLU (E.Öğretim Üyesi)
Prof. Dr. Nuri UMAN (Koç Üniversitesi)
Prof. Dr. Selçuk USLU (Bilkent Üniversitesi)
Prof. Dr. Halit Targan ÜNAL (Okan Üniversitesi)
Prof. Dr. Hakan ÜZELTÜRK (Yeditepe Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Doğan YILDIZ (Yıldız Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Göksel YÜCEL (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Süleyman YÜKÇÜ (Dokuz Eylül Üniversitesi)

SUNUŞ

Değerli Mali Çözüm okuyucuları,

Mesleki açıdan yoğun bir döneme girmiş bulunuyoruz. Yılın son günlerini yaşarken, kışın yavaş yavaş kendini göstermeye başladığı şu dönemlerde işlerimizi aksatmadan üretmek, değer yaratmak durumundayız.

Yaşanan ekonomik sıkıntıların finansmanını sağlamak amacıyla yaşamımıza üç farklı vergi türü eklenmiştir. Bu yeni vergi türleri, biz Mali Müşavirlere yeni iş yükleri yaratmıştır. Mevzuatımızda neredeyse her gün bir değişiklik ortaya çıkmaktadır. Hem mesleki konularda, hem de teknoloji konusunda yaşanan değişimin hızı meslektaşlarımızın yaşanan güncel gelişmeleri yakalamalarını güçleştirmektedir. İSMMMO olarak bizler; gerek ilçelerde ki seminerlerimizde gerekse farklı platformlarda siz meslektaşlarımızın yoluna ışık tutmak için çalışmaya ve üretmeye devam etmekteyiz. Bizler gerek mevzuatımızda gerekse teknoloji alanında yaşanan bu yeni gelişmelere, değişimlere birer iş olarak değil fırsat olarak bakmak durumundayız.

Mesleki açıdan bir dönüm noktasına girmiş bulunmaktayız. Dijitalleşme, artık yaşantımızın vazgeçilmez bir noktasına ulaşmış durumdadır. Bunun farkındalığıyla hareket etmeli yeni yıla girerken hem kendimiz hem de mesleki donanımızla ilgili analizlerimizi yapmalı geleceğe yön verecek yeni oluşumlar için hazırlanmalıyız.

Yılın son sayısında da siz değerli okuyucularımıza rehber olarak kullanabileceğiniz makalelere yer vermeye çalıştık.

Aşağıda konu başlıkları listelenen makaleler bu sayımızın içeriğini oluşturmaktadır.

- “Halka Açık Finans Dışı Şirketlerde Süreklilik Riskinin Karar Ağacı Modeli İle Öngörülmesi”
- “Muhasebe ve Kapitalizm; Tanzimat Dönemi İktisadi Zihniyeti ve Şirket-i Hayriye Muhasebe Düzeni”
- “Bölgesel Girişimcilik Faaliyetlerinin Mali Teşvik Uygulamaları Açısından Değerlendirilmesi”
- “Yönetim Kararları Açısından Karbon Muhasebesi Bilgilerinin Önemi”
- “İç Denetim Bölümlerinin Organizasyonel Konumu: Ulusal ve Uluslararası Düzenlemeler Çerçevesinde Türk Bankacılık Sektörü Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme”

- “Bilgisayar Destekli Denetim Araç ve Tekniklerinin Uygulanması”
- “Yükseköğretim Kurumlarında Faaliyet Tabanlı Maliyetleme ve Vakıf Meslek Yüksekokulunda Bir Uygulama”
- “Muhasebe Bilgi Sistemleri Doğrultusunda Büyük Veri Kullanımı: Büyük Veri’yi Etkin Olarak Kullanan İşletmeler Üzerine Bir Araştırma”
- “Besicilik Faaliyetinde Kazanç Türünün Belirlenmesi”
- KDV Matrahına Dâhil Olan Kur Farklarının Kanuna Rağmen Fiilen Uygulanamaması Sorunu”
- “İşletme Stoklarında Yer Alan Emtianın Zayi Olması Ve İmha Edilmesi Halinde Yeni Düzenlemeler Kapsamında Vergisel Açıdan Yapılması Gereken İşlemler Nelerdir?”
- “Arabulucuların Vergilendirilmesi ve Vergisel Yönden Düzenlenmesi Gereken Belgeler”
- “Avansların Dönem sonu İşlemleri, Örtülü Sermaye ve Transfer Fiyatlandırması Açısından Değerlendirilmesi”
- “Kamu Alacaklarında Şahsi Kefalet”
- “İşçi Ücreti Takas Edilebilir Mi?”

Yeni yıl yeni umutlar demektir. Yeni yılda tüm umutlar ve başarılar sizinle olsun. Mutlu yıllar...

Saygılarımızla

Yücel AKDEMİR

Başkan

HAKEMLİ YAZILAR REFEREED PAPERS**ARAŞTIRMA MAKALESİ**

Halka Açık Finans Dışı Şirketlerde Süreklilik Riskinin Karar Ağacı Modeli İle Öngörülmesi

Going Concern Prediction Via Decision Tree Models Among Non-Finance Public Companies

Prof. Dr. Gülümser Ünkaya - Gürkan Sayın

13

DERLEME MAKALE

Muhasebe ve Kapitalizm; Tanzimat Dönemi İktisadi Zihniyeti ve Şirket-i Hayriye Muhasebe Düzeni

Capitalism And Accounting; The Economic Mentality Of The Tanzimat Era And The Reporting System Of Şirket-i Hayriye

Dr. Öğr. Üyesi Pınar Daloğlu - Prof. Dr. Miraç Sema Ülker

29

DERLEME MAKALE

Bölgesel Girişimcilik Faaliyetlerinin Mali Teşvik Uygulamaları Açısından Değerlendirilmesi

Evaluation Of Regional Entrepreneurship Activities From The Point Of Financial Incentives

Dr. Öğr. Üyesi Neslihan Yılmaz - Doç. Dr. Mine Biniş

53

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Yönetim Kararları Açısından Karbon Muhasebesi Bilgilerinin Önemi

The Importance Of Carbon Accounting Information In Terms Of Management Decisions

Dr. Öğr. Üyesi Hakan Vargün - Arş. Gör. Şahay Ok

73

ARAŞTIRMA MAKALESİ

İç Denetim Bölümlerinin Organizasyonel Konumu: Ulusal ve Uluslararası Düzenlemeler Çerçevesinde Türk Bankacılık Sektörü Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme

Organizational Positioning Of Internal Audit Departments:

A Comparative Examination Upon Turkish Banking Sector In The Context Of National And International Regulations

Dr. Mustafa Tevfik Kartal - Doç. Dr. Neşe Çoban Çelikdemir

89

HAKEMLİ YAZILAR REFEREED PAPERS**ARAŞTIRMA MAKALESİ**

Bilgisayar Destekli Denetim Araç ve Tekniklerinin Uygulanması
Application Of Computer Aided Audit Tools And Techniques

Dr. Öğr.Üyesi Hülya Boydaş Hazar

117

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Yükseköğretim Kurumlarında Faaliyet Tabanlı Maliyetleme ve Vakıf Meslek
Yüksekokulunda Bir Uygulama
*Activity Based Costing System In Higher Education Organizations And
Foundatinon Vocational Scholl Application*

Öğr. Gör. Burçin Tutcu

141

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Muhasebe Bilgi Sistemleri Doğrultusunda Büyük Veri Kullanımı: Büyük
Veri'yi Etkin Olarak Kullanan İşletmeler Üzerine Bir Araştırma
*Big Data Usage In Accordance With Accounting Information Systems:
A Study On Businesses Which Use Big Data Effectively*

Dr. Cem Niyazi Durmuş - Tuğba Kar

169

DERLEME MAKALE

Besicilik Faaliyetinde Kazanç Türünün Belirlenmesi
Determination Of The Type Of Earnings In The Livestock Activity

Serkan Şahin

195

HAKEMSİZ YAZILAR OPINION PAPERS

KDV Matrahına Dâhil Olan Kur Farklarının Kanuna Rağmen Fiilen Uygulanamaması Sorunu Erdoğan Arslan	215
İşletme Stoklarında Yer Alan Emtianın Zayi Olması Ve İmha Edilmesi Halinde Yeni Düzenlemeler Kapsamında Vergisel Açıdan Yapılması Gereken İşlemler Nelerdir? Emre Dal	245
Arabulucuların Vergilendirilmesi ve Vergisel Yönden Düzenlenmesi Gereken Belgeler Fahrettin Açar	253
Avansların Dönemsonu İşlemleri, Örtülü Sermaye ve Transfer Fiyatlandırması Açısından Değerlendirilmesi Erkan Kızıl	259
Kamu Alacaklarında Şahsi Kefalet Mustafa Yavuz	273
İşçi Ücreti Takas Edilebilir Mi? Cumhur Sinan Özdemir	285
Yayın Politikası İlkeleri	295